ARUBAANSE COURANT

Dagblad voor Aruba

18DE JAARGANG — MAANDAG 3 JUNI 1957 — No. 2343

Minister VAN DER MEER beantwoordt vragen van Mr. Debrot

Uitgebreide motivering inzake de uitzetting van de heer A. de Wit en het ontslag van Dr. W. G. van Binsbergen

1. INLEIDING

Voor het stellen der vragen is ondergetekende bijzonder erkentelijk. Immers geeft hem dit de gelegenheid zich te verantwoorden op de plaats waar zulks behoort, te weten de volksvertegenwoordiging. En bovendien stelt het de regering in staat de feiten mede te delen zodat eenieder, in de eerste plaats de Staten, zijn oordeel kan baseren op deze feiten en niet op halve waarheden. De aard der onderwerpen — uitzetting van een journalist en ontslag van de advocaat-generaal — brengt mede een grote publieke belangstelling. Hierdoor was en is een vrij grote ruchtbaarheid te verwachten. Ook was te verwachten dat de altijd populaire punten van de bevoegdheden der jonge autonome regering, de rechtszekerheid en de verhouding tot de Rijksregering hierbij aan de orde zouden worden gesteld. Noodzakelijkerwijze zal ook op deze punten worden ingegaan.

2. De eerste vraagt luidt:

„Kan de Minister mededelen of het gestelde in de brieven van 7 maart en 13 mei j.l. van de heren E.J. van Romondt, Minister van Economische Zaken en van Welvaartszorg, en P. van der Hoeven, Statenlid — geschreven in opdracht van hun partijraad — betreffende een voorgenomen uitzetting van de hoofdredacteur van een plaatselijk dagblad geheel dan wel gedeeltelijk op waarheid berust?"

De feitelijke mededelingen in deze brieven zijn juist; met name besloot de regering op 19 februari 1957, dat de heer A. de Wit, hoofdredacteur van het dagblad „Beurs- en Nieuwsberichten", wonende op Curacao, dient te worden uitgezet; op 26 april 1957 besloot zij aan de heer Dr. W.C. van Binsbergen, advocaat-generaal, eervol ontslag te verlenen.

3. Het eerste deel van de tweede vraag luidt:

„Zo ja, is de minister bereid de Staten omstandig in te lichten omtrent de redenen van de voorgenomen uitzetting?"

Reeds geruime tijd maakte de Regering zich bezorgd over de publikaties in het genoemde blad. Deze bezorgdheid werd beslist niet veroorzaakt door de kritiek, welke het blad regelmatig op de regering uitoefende. Immers iedere lezer weet, dat genoemd blad een politiek voorstond van een bepaalde politieke partij, welke partij niet tot de regeringspartijen behoort. Als oppositieblad moest het derhalve dezelfde houding nemen als andere oppositiebladen.

Meer dan eens heeft de regering te kennen gegeven, dat een ieder die aan de weg timmert kritiek moet verwachten en dat men niet al te overgevoelig moet zijn voor kritiek, ook al gaat zij soms eens over de schreef. Het klimaat en het temperament leiden wel eens tot uitlatingen, die te ver gaan.

De kritiek in de Beurs- en Nieuwsberichten was echter niet scherp, maar grof. De kwalificaties waren niet raak, maar BELEDIGEND. Men haalde al of niet verzonnen feiten aan, niet om de publieke aandacht op misstanden te vestigen, maar om de overheden van de Nederlandse Antillen in een zo kwaad mogelijk daglicht te stellen. Er was geen sprake van oppositionele kritiek, maar van ergerlijke afbraak. Men ontzag zich daarbij niet de hoogste belangen van de Nederlandse Antillen in gevaar te brengen en te benadelen.

4. Vroegere gedachtenwisselling

Reeds in november 1955 stond er in het Voorlopig Verslag van de Staten op de landsbegroting 1956 te lezen: „Vele leden hebben met misnoegen kennis genomen van de wijze waarop het hier ter stede verschijnend dagblad „Beurs- en Nieuwsberichten" in de laatste tijd met zijn artikelen tegen de Regering, de strafwet heeft overtreden. Gaarne zouden de leden aan het woord dan ook vernemen of het naar het oordeel van de Regering geen tijd wordt dat van overheidswege tegen dergelijke overtredingen wordt opgetreden."

Hierop werd bij Memorie van Antwoord door de regering geantwoord: „Het Openbaar Ministerie heeft met betrekking tot de door de Staten bedoelde berichtgeving van het dagblad „Beurs- en Nieuwsberichten" een onderzoek ingesteld, doch heeft niet overwogen om nadere stappen te nemen alvorens de mening van de Regering omtrent de wenselijkheid van een eventuele vervolging vernomen te hebben. De Regering heeft de zaak in studie. Enerzijds immers is het een zeer ernstige zaak dat stelselmatig wordt getracht de lezers, die voornamelijk uit een bepaalde bevolkingsgroep (n.l. in Nederland geborenen) bestaan, tegen de Regering en tegen de nieuwe verhoudingen op te ruien, anderzijds echter dient zelfs de schijn van beperking der persvrijheid te worden vermeden.

Naar de mening der Regering is de strafwet zeer zeker overtreden en zij zal beslist niet aarzelen op te treden, indien het algemeen belang dat medebrengt.".

5. Bloemlezing

Een beknopte bloemlezing uit de talrijke publikaties die in strijd met de openbare orde en het algemeen belang worden geacht, moge hier volgen.

Op 5 oktober 1956 werd zonder enig commentaar een artikel overgenomen uit „Time", dat zeer denigrerend was voor ons Koninklijk Huis. De schok van verontwaardiging die door de lezers ging werd onder meer geregistreerd in een „Open brief" van de heer Gezaghebber van Curacao en tevens in een radiocommentaar van het hoofd van de Voorlichtingspost Nederlandse Antillen.

De redactie van de reactie op de open brief wemelt dusdanig van tegenstrijdigheden en huichelachtige passages, dat de zaak daardoor alleen maar erger werd.

Op 26 augustus 1955 wordt onder de kop „Nos Gobierno? Lubida!" de regering beschuldigt in haar methodes heel anders te werk te gaan dan een normale evolutie op sociaal terrein medebrengt, waarbij in het midden wordt gelaten of zulks al dan niet bewust geschiedt. De regering wordt beschuldigd de onrustige arbeidstoestand zelf te hebben aangekweekt.

Op 14 september 1955 wordt de regering beschuldigd niet te hebben ingegrepen, toen de subversieve activiteit van een vakbondsleider een bepaalde vorm ging aannemen. De regering zou hebben voorgehouden, dat alle vakbewegingen ter wereld zo begonnen waren, dat in de eerste tijd altijd de ongure elementen de kastanjes uit het vuur moesten halen.

Op 23 september 1955 wordt gezegd, dat tijdens de jongste verkiezingen er uitdrukkelijke toezeggingen moeten zijn gedaan aan Stewart, wiens waardevolle steun bij de verkiezingscampagne zou zijn verzekerd onder de belofte, dat straks geen lid van de door hem op te richten vakvereniging zou mogen worden ontslagen of van het eiland zou worden verwijderd.

Op 15 oktober 1955 onder het hoofd „Tragische Impotentie". wordt inwendig gnuivend opgemerkt dat het de regering met haar tragische impotentie in de komende dagen aan publiciteit, ook niet in de wereldpers, zal ontbreken.

Op 18 oktober 1955 staat te lezen dat de tragische impotentie van de regering thans heeft geleid tot een eerste misdaad „Een kleine winkel, vernield door machtswellustigen, die het fiat van de Antilliaanse regering hebben!"

De suggestie dat de regering misdaad heeft uitgelokt werd in vele nuances herhaald. Op 20 oktober 1955 werd verondersteld dat het misschien de vrees was voor een sappige schadeactie, verbonden aan onrechtmatige overheidsdaad, waarom de regering terugdeinsde.

Op 21 oktober 1955 werd de regering beschuldigd ten koste van alles ongewenste elementen de hand boven het hoofd te houden, hetgeen kan leiden tot daden als brandstichting.

Het woord „rijksdagbrandjes" wordt hierbij gebruikt.

Op 10 november 1955 staat te lezen „als adviseur assisteerde de advocaat bij het opmaken van de Statuten (van een arbeidsorganisatie), als minister van sociale zaken keurde hij ze goed."

Op 15 december 1955 wordt met grote letters uitgeroepen, dat er geen rechtszekerheid meer bestaat in de Nederlandse Antillen. Dit was nadat ondergetekende opdracht had gegeven het hoger beroep in te trekken van een strafvonnis, waarbij de dagvaarding tegen Stewart en Blasse nietig was verklaard. Op 16 december 1955 werd gezegd dat de regering moreel bij deze zaak betrokken is en wordt verondersteld, dat ondergetekende de beklaagden terwille is geweest.

Op 16 januari 1956 wordt „een tweede Nieuwpoort in het verschiet" gezien en gevreesd dat er bloed zal vloeien in de haven.

Op 17 mei 1956 wordt in de kop gevraagd „De Antillen op weg een „politiestaat" te worden?".

Op 23 november 1956 wordt naar aanleiding van de langverzochte uitbetaling van overwerk aan het politiepersoneel, geinsinueerd dat dit geschiedde omdat anders het politie-apparaat niet te vertrouwen zou zijn, daar het „met kwade honden moeilijk hazen vangen is".

Op 12 december 1956 wordt gesproken van krachttoeren om te ontkomen aan een financieel debacle van het land.

Op 17 september 1955 wordt ten aanzien van een nabuurland gesproken van het marionettenachtige gedoe.

Op 23 december 1955 komt de polemiek „De autonomie wordt verkwanseld" waarbij de regering in feite beschuldigd wordt van landverraad. Hierop ontstond een scherpe reactie uit het buitenland, die de goede verstandhouding allerminst ten goede kwam. Later werd uit een Amerikaans vakblad een voor het nabuurland onvriendelijk artikel niet alleen overgedrukt, doch op de eerste pagina gepubliceerd, met een hatelijke kop van eigen maaksel. Dit had een protest van officiele zijde tot gevolg.

In november 1956 worden de pogingen tot het opzetten van een burgerdefensie belachelijk gemaakt.

Op 20 november 1956 worden de douane-ambtenaren van omkoperij beschuldigd, waarbij de woorden gesproken op een vergadering van de Cur. Vereniging van de Handel worden verdraaid.

Op 9 november 1955 wordt naar aanleiding van een initiatief voorstel van het Statenlid Bikker gezegd dat hij „langs andere weg van zijn subversieve actie doet blijken".

(Door lezen op pag. 2

Fiesta pa muchanan den club Surinam tabata un exito

Final festivo di concurso di biljart di Heinekens

SAN NICOLAS.— Bao di direccion di sr. G. Gomes y sra. N. de Robles Diahuebs mainta a tuma lugar riba terreno di vereniging Surinam juegonan pa mucha, pa cua tabata existi masha interes. Tabata un gracia pa mira e cantidad di muchanan ta corre den sacu, pone blokki, corre cu batata y hopi otro cos mas, y durante di esei nan mayornan tabata ei na cantidad ta anima nan y tabata goza cu loke e muchanan tabata hasi y pasa un rato amena y contento.

E muchanan a munstra cu nan sa rei bon ora cu un momento dado a worde puntra cuanto bon tabatin den un botter.

Ingrid Kuiperdal di cinco anja entre e muchanan mujer tabata sa e cantidad bon, mientras cu James Gomes den e muchanan homber a rei e bon numero. Den juego di kegel Debby de Robles di 18 luna a sali kampioen di e pustamento.

No ta cos di bisa mes cu e muchanan a hanja nan bon trata cu cos dushi y refresco pa nan bebe y na fin di e mainta tanto exitoso aki e chikitonan a pidi pa organisa un fiesta semehante pronto.

Entrega di premionan di Heinekens

Parti di anochi den presencia di sr. Wim Scholl, agente di e cerbes tan afama Heinekens (lastima cu Miss Heinekens no por tabata presente), partimento di e premionan na e ganadornan di e concurso di biljart di

Heinekens a tuma lugar. Esei a sosode door di e charmant senjorita Grace Bosoo. Den primera clase tabata sr. Harry Donk kende a bira kampioen kende al mismo tiempo a alcanza e serie mas alto. Su premio tabata un queue bunita di biljart y tambe un lighter netchi.

Di dos a sali for di e lucha sr. Mario Bislick kende a ricibi un lighter grandi, mientras cu sr. Sep Bislick como number tres a hanja un lighter mas chiki.

Den segunda clase sr. William Millerson a sali number uno y su premio tambe tabata un queue di biljart. Number dos tabata sr. Daisy Marques, number tres sr. Elwin Klaverweide kendenan tambe a hanja lighter. Sr. Verwey a hanja un lighter pa e serie di mas alto.

Den derde klas sr. Eddy Jessurun a sali ganador y e tambe a hanja un queue. Number dos tabata sr. Rene de Vries y ela ricibi un lighter y un etui di feita, Sr. R. Lande tabata number tres, y sr. Geerlings a alcansa e serie mas alto den e klas aki, tur dos a hanja lighter.

Den cuarta clase sr. Eddy Wydh a sali kampioen mientras cu e mes a alcansa e serie mas alto. Sr. Chase tabata number dos y nan tur dos a hanja e mes clase di premionan.

E premionan tabata regalo di Baardse Trading Company. Sres. E.F. Loo y E. Reeberg a pronuncia algun palabra prome cu entrega di e regalonan, y tambe nan a gradici sr. Schol pa su simpatico gesto.

Cu brillante pitcheo Paus Ruiz a blanquea Amstel

(Di nos Sportreporter)

O'STAD.— Permitiendo unicamente dos hits na e toleteronan di Dodgers ayera mainta den Wilhelminastadion e shortstop regular di Lucky Strike obligatoriamente converti den pitcher Paus Ruiz a logra un victoria pa su equipo. E victoria aki especialmente como cu e ta ariba e lidernan di e campeonato AA. Amstel, anteriormente Dodgers, ta di hopi importancia pa e cigarilleronan cu ta hungando un pelota cu alma y cuerpo aunke cu nan cantidad di hungadornan ta hopi reduci.

Tabata un duelo entre Paus Ruiz y e corpulento Abraham Lake, kende manera semper tabata haci mayor uso di su gran velocidad. Un bunita cadena di cero tabata worde forma te na e segundo mitad di e octavo inning, den cual e unica carrera di e partido a worde anota. Lucky Strike a amenaza den e cuarto episodio caba, pero no a cristaliza un carrera. Buckley a habri ricibiendo base por bola. Lusi Ogenio buscando e hugada di sacrificio ta pone bunt, cu pitcher Lake ta recoge y como cu primera base Mata tambe a adelanta pa recoge e bunt y segunda base Wilbert Richardson no a cubri na primera, e toque di Ogenio a converti den infield hit. Pero Lake a domina e tres siguiente bateadornan y a logra colga e cero ainda. Max Fingal despues di falla cu intento di sacrificio ta sali cu foulfly pa tercera. Swaen ta conecta fly pa centerfield, y Monart ta e tercer out cu rolling pa tercera. Un gran cero completa pa pitcher Lake. E novena cervecero tambe ta amenaza, pero den quinto episodio. Despues di dos out, e rapido Tenchi Hoftijzer ta embasa despues di conecta rolling pa shortstop. Primera base Ogenio ta ricibie tiro bon, pero ta lamta pia for di base y asina Hoftijzer ta keda safe. Un otro rolling di Lake den direccion di shortstop ta provoca error di Buckley pa embasa dos rapido corredor. Donald Pantophlet ta cerra e inning cu largo fly pa centerfield.

Den e septimo sortario Lucky Strike ta bolbe amenaza cu dos hungador na base, pero atrobe Lake ta colga e cero. Den e octavo sinembargo e partido ta worde dicidi. Despues cu ya e promer out a worde haci, Ramon Buckley ta conecta linea entre rightcenter pa tribey y ta bira e promer corredor cu ta yega tercera. Luis Ogenio ta ricibi base por bola intencional y ta sali di robo pa

(sigui leza riba pag. 3)

Dennis, de Schrik van de Buurt

MAAR ....

Nou, wat zeg je van m'n hengelstok?

Wel, quico bo tá bisa di mi co'i pisca?

GEEN GEVAAR, N.E.N. IS DAAR..

Reina di Carnaval a casa

Ayera tardi pa cinc' or a tuma lugar den Misa St. Theresia na San Nicolas e ceremonianan religioso matrimonial di Olga Tromp, Reina di Carnaval di Aruba 1956 y sr. Walter Wong Kin. Despues di e ceremonia tabatin un recepcion den Chinese Club. Cuanto amistad y uprecio e hoben pareha aki ta goza di dje a ser demostra door di e cantidad grandi di nan amigonan y conocirnan cu a bai felicita nan durante di e recepcion. Entre e tanto presentenan nos por a mira entre otro Gezaghebber interino sr. P. Croes y miembronan di directiva di Aruba Trading Company. E foto aki ta saca net na e momento cu e simpatica pareha ta cortando e bolo.

Minister Van der Meer beantwoordt . . .

(vervolg van pagina 1)

In juni 1956 werd ten aanzien van de Staten gezegd dat de integriteit van dit college aangetast dreigt te worden en op 21 november 1956 wordt gesproken van de dictatuur van de schijndemocratie in de Staten. Op 11 december 1956 worden de Staten beschuldigd van terugvallen naar koloniale praktijken.

Op 2 februari 1957 werd onder het hoofd „Bonje op Aruba" een volkomen uit de duim gezogen verhaal gepubliceerd als zou een der ministers van een gedeputeerde van Aruba klappen hebben opgelopen. Het bestuurscollege van Aruba verzocht tegen de hoofdredacteur van meergenoemd blad maatregelen te treffen.

Op 24 april 1956 werd de eilandsraad van Bonaire betiteld als „raad tot bescherming van ruigpoten" met welk laatste woord homo-sexuelen bedoeld werden.

Het zou te ver voeren nog verdere voorbeelden aan te halen, ofschoon daartoe volop materiaal aanwezig is

6. Conclusie

Indien men nu elke uitlating op zichzelf beschouwt zou men geneigd zijn daaraan niet veel waarde te hechten. Men kan zich ergeren of erom lachen en het daarbij laten.

Wanneer echter een dagblad dag-in dag-uit schrijft over corruptie, over de misdadige regering, over financieel wanbeheer, over het verkwanselen van de autonomie, over omkoperij, over vechtende ministers en gedeputeerden, over ruigpoten van de eilandsraad, over rijksdagbrandjes en protectie van ongure elementen, over politiestaat en de afwezigheid van rechtszekerheid, dan probeert het dagelijks vergif te druppelen in de geesten van zijn lezers; probeert het de rustige ontwikkeling van de autonomie te verstoren; probeert het de Nederlandse Antillen een slechte naam te geven; incidenten met het buitenland uit te lokken; toeristen af te schrikken en vestigingen binnen de Antillen te waarschuwen voor onbetrouwbaarheid, onzekerheid en wanbestuur.

Gebeurden deze dingen nu nog in een obscuur, nauwelijks gelezen blad, dan zou het misschien nog niet zo zwaar wegen. Het betreft echter een blad dat voor de in Nederland geborenen veelal geldt als de enige informatie-bron over de Nederlandse Antillen, omdat deze bevolkingsgroep door werkkring, taal, plaats van wonen en omgeving zich gewoonlijk niet inburgert in de plaatselijke gemeenschap. Het is een blad dat op uitnemende wijze geschikt is om de sfeer tussen Hollanders en Antillianen te vergiftigen. Dat maakt het kwaad veel erger, de gevaren veel groter.

En de persoon, die dit alles stelselmatig organiseert, heeft kennelijk niet de minste belangstelling voor het welzijn van de Antillen en hun bevolking.

Zulk een persoon is hier niet welkom.

7. Maatregelen nodig

Dat het algemeen belang en de openbare orde eist, dat hieraan een einde wordt gemaakt, staat dan ook wel vast. Op dit punt waren alle adviseurs het eens en heeft de regering geen afwijkende mening aangetroffen.

Een andere vraag was, welke maatregel hier het meest geeigend is.

Over die vraag is verschil van mening mogelijk. De uitzetting van een journalist heeft tot aandeel dat licht in de pers, hier zowel als elders, geroep opgaat, dat er in de Nederlandse Antillen geen vrijheid van drukpers bestaat.

Dit punt heeft dan ook ampele overweging bij de regering uitgemaakt. De regering heeft meer dan eens aan aandeelhouders van de naamloze vennootschap, die het blad uitgeeft, haar bezorgdheid geuit en in overweging gegeven zelf maatregelen te nemen om aan de onhoudbare toestand een einde te maken. Op deze wijze werd evenwel geen resultaat bereikt.

Tenslotte heeft de regering besloten tot uitzetting.

8. Vrijheid van drukpers

De drukpersvrijheid houdt in. dat niemand voorafgaand verlof nodig heeft om zijn gedachten door de drukpers te openbaren.

Het houdt NIET in, dat een journalist immuniteit geniet. Het houdt niet in, dat tegen hem geen strafrechtelijke maatregelen kunnen worden genomen of dat hij niet —precies zoals ieder ander— zich te houden heeft aan de wetten van het land. Een journalist heeft op grond van zijn functie niet een recht op toelating of het recht niet uitgezet te worden, indien er voor uitzetting redenen zijn.

Vele Nederlanders zijn in de loop der jaren uit de Nederlandse Antillen gezet. die aanzienlijk minder schadelijk waren voor het algemeen belang en de openbare orde, dan de heer A. de Wit. Met nadruk kan ondergetekende zich tegen de „ley di trechter". tegen discriminatie ten faveure van een journalist, die (daarover is vrijwel iedereen het eens) verdient uitgezet te worden. maar die misschien meer kans heeft dan een ander reacties op te roepen.

Ondergetekende zou het in strijd achten met de rechtsgelijkheid en rechtszekerheid een uitzondering te maken voor een journalist. Ieder ander, die op even ernstige wijze een gevaar oplevert voor het algemeen belang en de openbare orde van de Nederlandse Antillen wordt zeer zeker uitgezet.

Zoals met ieder fundamenteel menselijk recht het geval is, wordt de drukpersvrijheid in gevaar gebracht door misbruik en bandeloosheid en niet door correctie daarvan.

Vrijheid kan slechts bestaan met verantwoordelijkheidsgevoel.

9. Welke maatregelen?

Bij het afwegen van het pro en contra heeft de regering overwogen, dat er eigenlijk geen andere geschikte maatregelen aanwezig zijn voor het onderhavige geval.

Een tuchtrecht voor journalisten, waardoor betrokkene het recht kan worden ontnomen als zodanig werkzaam te zijn, bestaat hier niet.

De verordening van 22 juni 1933 houdende bepalingen omtrent drukwerken, geeft de regering het recht om zonder vorm van proces de uitgifte van het blad te verbieden. Deze verordening is echter een koloniaal overblijfsel en heeft wel de strekking de drukpersvrijheid te ontnemen. Ofschoon het bedoelde blad blijk heeft gegeven het gebruik van koloniale wettelijke overblijfselen toe te juichen (althans zolang het tegen vakbondsleiders ging) acht de regering dit gebruik óók in dit geval ongewenst. Voor strafvervolging zou alleszins grond zijn geweest. Grove scheldwoorden. geheel uit de duim gezogen beschuldigingen, gezagsondermijning zijn naar de mening van de regering ernstige misdrijven. Enige malen is er een onderzoek ingesteld en is betrokkene verhoord. Het grote nadeel van strafvervolging is dat zij groter ruchtbaarheid pleegt te veroorzaken dan reeds tot grote schade van het algemeen belang is veroorzaakt. Ook de wnd procureur-generaal achtte in casu strafvervolging een ongeschikt middel.

Vrijwel overal is men tot de conclusie gekomen, dat het strafrecht geen geschikt middel is om misbruik van de drukpersvrijheid te bestrijden. Hier worde geciteerd uit „De Vrijheid van drukpers"; rapport van de Dr. Wiardi Beckman Stichting:

„Gedurende vele jaren hebben de bestaande strafbepalingen inzake misbruik van persvrijheid voldaan. Het overschrijden van de grens van het oirbare was incidenteel en heeft de veiligheid van onze democratische staat noch de eer van zijn burgers in ernstig gevaar gebracht. Sinds de opkomst van het communisme en het nationaal-socialisme is echter de situatie veranderd.

In beide ideologieen is de leugen een aanvaard propagandamiddel. Beide aanvaarden zij de verdachtmaking tegen beter weten in van personen en instellingen als een geoorloofde methode van machtsstrijd. Beide hebben zij daartoe gebruik gemaakt van dagbladen en periodieken in de politieke strijd. En daarmee maakten zij misbruik van de persvrijheid.

Bovendien heeft de dagbladpers een grote technische ontwikkeling doorgemaakt. De suggestieve kracht, die van de opmaak uitgaat, is toegenomen, de oplagen zijn zeer gestegen. Het is met een krant, die de normale fatsoensregelen niet wenst te respecteren, kwaad kersen eten geworden, omdat door de moderne typografie en schrijftrant de indruk, die een aantijging maakt, dieper is geworden en de kring, die met een aantijging wordt bereikt, groter.

Het verlangen om de repressie te versterken, is derhalve niet ongegrond.".

De regering zich verplicht ziende het algemeen belang en de openbare orde te beschermen tegen de publikaties, die onder verantwoordelijkheid van betrokkene het licht zien, heeft gemeend dat in de gegeven omstandigheden uitzetting geraden is.

Wellicht zijn er personen die uitzetting niet de geeigende maatregel achten. Doch de regering heeft tenslotte deze maatregel gekozen. Zij is verantwoordelijk voor de wijze, waarop zij het algemeen belang en de openbare orde probeert te beschermen.

10. De tweede helft van vraag 2 luidt

„Is de minister bereid de Staten te berichten of de betrokkene tijdig in kennis is gesteld omtrent de voorgenomen uitzetting en de redenen hiervan en of de betrokkene in de gelegenheid is gesteld zijn bezwaren bij de bevoegde instantie naar voren te brengen?"

Aan de betrokkene is officieel nog geen kennis gegeven van de uitzetting om de redenen die hieronder zullen worden aangegeven. Zodra hij deze mededeling ontvangt heeft betrokkene precies als ieder ander de gelegenheid in hoger beroep te gaan.

Het is de bedoeling dat de uitzetting wordt uitgeoefend geheel zoals uitzetting altijd plaats heeft.

Discriminatie zal niet plaats hebben.

Hier zij uitdrukkelijk opgemerkt, dat ondergetekende het bepaaldelijk in strijd met artikel 8 van de Staatsregeling zou achten een journalist te waarschuwen. Een waarschuwing om bepaalde publikaties niet te doen „of anders" lijkt teveel op preventieve censuur. Drukpersvrijheid veronderstelt alleen een repressief optreden. De regering zou niet graag aan journalisten voorschrijven wat zij mogen publiceren. Men kan publiceren wat men wil, mits men de gevolgen daarvan aanvaardt. Wel heeft de regering, zoals gezegd, bij herhaling de werkgever van betrokkene op de ernst van de zaak gewezen, doch zonder zichtbaar resultaat. Ook heeft zij, zoals hierboven aangehaald, in het openbaar een waarschuwing laten horen. Bovendien is betrokkene meer dan eens door de politie verhoord in geval van vermoeden van strafbare feiten. Betrokkene kan moeilijk worden beschouwd als iemand, die zonder enige waarschuwing thans wordt overvallen. Zijn aandacht is zeer vele malen gevestigd op het gevaar van zijn spel.

Ook is de vraag gesteld, waarom betrokkene niet eerst is vervolgd. Strafvervolging als zodanig is beslist niet vereist alvorens uitzetting plaats heeft. Het is geen gewoonte lieden die worden uitgezet eerst voor de rechter te dagen (ofschoon wel lieden die door de rechter zijn veroordeeld plegen te worden uitgezet). En in het onderhavige geval acht de regering dit middel nog erger dan de kwaal.

11. De derde vraag luidt

„Is de Minister voorts bereid mede te delen of hetgeen in meergenoemde brieven vermeld staat ten aanzien van het voorgenomen ontslag van de wnd. Procureur-Generaal geheel dan wel gedeeltelijk op waarheid berust en indien er sprake is van een besluit tot ontslag van de wnd. Procureur-Generaal c.q. van de Advocaat-Generaal, is de Minister bereid de Staten uitvoerig in te lichten omtrent de beweegredenen?".

Onmiddellijk na het nemen van het besluit tot uitzetting heeft ondergetekende opnieuw gepoogd de werkgever van betrokkene te bewegen zelf in te grijpen. Dit had evenwel niet het gewenste resultaat.

Op 19 februari 1956 heeft ondergetekende de wnd. procureur-generaal in kennis gesteld van het besluit van de Raad van Ministers dat het verblijf van de Wit in de Nederlandse Antillen met het oog op de publieke rust en het algemeen belang niet wenselijk wordt geacht. Derhalve werd verzocht hem het land te doen verlaten.

Na enig heen en weer geschrijf deelde de wnd. procureur-generaal mede, dat hij „bij de huidige stand van zaken geen vrijheid kan vinden om uitzetting van A. de Wit Jr. te bevelen."

Blijkens de stukken werd deze weigering om aan de opdracht te voldoen gemotiveerd met de stelling, dat de wettelijke regeling inzake toelating en uitzetting een **zelfstandige bevoegdheid** in handen van de procureur-generaal zou leggen, terzake waarvan geen opdrachten door de regering zouden kunnen worden verstrekt.

De wnd. procureur-generaal achtte uitzetting in dit geval niet geraden en meende op grond van de toelichting op artikel 59 van het Statuut deze zaak zonder de opdracht uit te voeren te moeten voorleggen aan de Koninkrijksregering.

Het was de regering bekend dat de wnd. procureur-generaal tegen uitzetting had geadviseerd omdat dit z.i. het algemeen belang meer zou schaden dan baten.

Over „zelfstandige bevoegdheid" of over rechtszekerheid is toen niets gezegd.

De regering heeft met grote lankmoedigheid deze insubordinatie van de wnd. procureur-generaal bezien, overtuigd als zij was van zijn goedbedoelde persoonlijke motieven. Het is de regering echter bekend, dat de wnd. procureur-generaal kennis heeft gekregen van de ondubbelzinnige opvatting, die in regeringskringen in Nederland heerst. Naar deze opvatting -zo is hem medegedeeld- is de procureur-generaal verplicht de hem gegeven opdracht uit te voeren.

Doch ook deze kennisneming heeft niet tot gevolg gehad dat de wnd- procureur-generaal zich bereid verklaarde de hem verstrekte opdracht uit te voeren.

Op 26 april 1957 besloot de regering aan de heer van Binsbergen, ambtenaar in tijdelijke dienst van de Nederlandse Antillen, eervol ontslag te verlenen overeenkomstig de bestaande wettelijke regelingen.

12. Misverstanden

Het blijkt dat er nog steeds veel misverstand heerst omtrent de bevoegdheid van de regering, van de procureur-generaal, de verhouding landsregering en Koninkrijksregering en dergelijke. Indien de autonome regering een besluit neemt, dat niet juist of niet welgevallig wordt geacht, menen sommige personen dat de Gouverneur ofwel de Rijksregering er een stokje voor zal steken op grond van de rechtszekerheid of om welke reden dan ook.

Ondergetekende wil op enkele facetten dieper ingaan, omdat het dikwijls zeer sterk de indruk maakt, dat er groeperingen zijn, die erop uit zijn de nieuwe rechtsorde zoveel mogelijk ongedaan te maken en de autonomie zoveel mogelijk te beknotten.

13. Ministeriele verantwoordelijkheid

De toelating tot en uitzetting uit de Nederlandse Antillen vormen een eigen aangelegenheid. De uitvoering daarvan is een deel van Antilliaanse uitvoerende macht. De gehele uitvoerende macht van het land berust bij de regering.

De Ministers zijn voor de gehele uitvoerende macht verantwoordelijk.

Nu brengt de organisatie van het overheidsapparaat mede, dat de taken verdeeld moeten worden.

Daartoe worden in allerlei landsverordeningen en besluiten bepaalde personen aangewezen voor de uitvoering van bepaalde executieve taken. Dit betekent niet, dat deze taken uit de uitvoerende macht van de regering zijn gelicht of dat de aangewezen personen die taak **zelfstandig** kunnen uitvoeren.

De regering kan altijd opdrachten geven welke het beleid betreffen.

14. Zelfstandige bevoegdheden?

De uitvoering van uitzetting is bij besluit en landsverordening gelijkelijk toebedeeld aan procureur-generaal en plaatselijk hoofd van politie.

In de loop der jaren is meermalen opdracht gegeven aan de procureur-generaal tot uitzetting van personen en nimmer is daarbij ter sprake gekomen, dat de procureur-generaal de bevoegdheid zou hebben te weigeren aan de opdracht gevolg te geven. De beslissing, of er voldoende redenen aanwezig zijn om tot uitzetting over te gaan, is in het algemeen overgelaten aan procureur-generaal en gezaghebber, doch uiteindelijk heeft de regering daarin het laatste woord. Het is zuiver een beleidskwestie. Wel is het duidelijk dat slechts procureur-generaal of gezaghebber de uitzetting kunnen uitvoeren, d.w.z. het bevel daartoe tekenen.

Ook het plaatselijk hoofd van politie — hoezeer een zelfstandige positie als eilandsorgaan innemende — staat bij zijn medewerking aan de uitvoerende macht van het land onder de verantwoordelijkheid van de ministers.

Te spreken van een zelfstandige taak, d.w.z. een taak die los van de regeringsbevoegdheid staat, alléén omdat in een verordening de feitelijke uitvoering van dat deel van de uitvoerende macht wordt toebedeeld, houdt in de ontkenning van de bevoegdheid der regering ingevolge de Staatsregeling en het Statuut.

Indien dit standpunt geaccepteerd zou worden zou de autonomie verdwijnen, het Statuut zou een farce worden, de overzeese Rijksdelen zouden bedrogen zijn.

De bedoelde opvatting getuigt van een bijzonder verkeerd inzicht in de betekenis van de nieuwe rechtsorde.

Het meest te betreuren is echter, dat de wnd. procureur-generaal gemeend heeft te moeten handelen naar zijn eigen inzicht en niet naar het inzicht van zijn regering, hetwelk overeenkomt met alle praktijk van jaren in Nederland, Suriname en de Nederlandse Antillen. Daardoor heeft hij kans gezien het overheidsapparaat op dit punt eigenmachtig stop te zetten.

Deze houding is wel voorgesteld als een soort heroiek. Het is echter in wezen een eenmans-kruistocht tegen de nieuwe rechtsorde om welke edele motieven dan ook, een heroiek van vechten tegen windmolens.

15. Positie procureur-generaal

De procureur-generaal is landsdienaar. Er is geen sprake van dat hij in enigerlei opzicht als Koninkrijksorgaan kan worden beschouwd.

Zijn benoeming door de Kroon doet daaraan niets af. En indien de procureur-generaal zijn diensten zou moeten verlenen in een Koninkrijksaangelegenheid. doet hij dat, omdat hij landsdienaar is en omdat ieder land met zijn organen, diensten en ambtenaren de belangen van het Koninkrijk mede behartigt.

Het is dus niet zo, dat de landsregering alleen maar in landszaken een taak heeft. Het is ook niet zo, dat alléén de Gouverneur in hoedanigheid van Koninkrijksorgaan een Koninkrijktaak heeft. De Nederlandse Antillen zijn volwaardig partner in het Koninkrijk en dat brengt voor het gehele land een taak mede. Zie preambule, de artikelen 6 en 41 van het Statuut.

Ook deze medewerking van ambtenaren in Koninkrijksaangelegenheden kan alleen geschieden via de regering en onder verantwoordelijkheid van de regering (indien het betreft de uitvoerende macht).

De procureur-generaal is dus geen supra-landelijke figuur. Hij is een landsdienaar met een eigen taak.

De benoeming door de Kroon geschiedt uitsluitend om de procureur-generaal als hoofd van de staande magistratuur een meer onafhankelijke positie te geven. Van oudsher heeft echter de procureur-generaal in de Nederlandse Antillen een zeer grote uitvoerende taak gehad. Zijn werkzaamheden betroffen evenzeer het toekennen van drankvergunningen, het inschrijven van handelsmerken, het beheer van het politiekorps, het toelaten en uitzetten — als het optreden als procureur-generaal bij het Hof van Justitie.

De benoeming door de Kroon geschiedt beslist niet, om de procureur-generaal een zelfstandige positie te verzekeren in zijn bevoegdheden als executief ambtenaar.

Uit de wijze van benoeming de conclusie te trekken, dat de procureur-generaal dus meer zelfstandigheid heeft dan andere ambtenaren in executieve aangelegenheden, is fout. Slechts door toevallige historische redenen heeft de procureur-generaal de bevoegdheid tot uitzetting. De landswetgever zou die taak evengoed bijvoorbeeld aan de commissaris van politie kunnen opdragen. De bevoegdheid is niet inherent aan de positie van de procureur-generaal.

Evenzo betekent de benoeming door de Kroon niet, dat de procureur-generaal buiten toedoen van zijn regering wordt benoemd en ontslagen. De landsregering heeft ook deel in de Rijksregering.

Ging het niet om een ambtenaar in tijdelijke dienst doch om een benoemde procureur-generaal, dan zou het ontslag door de landsregering via de Gevolmachtigde Minister in de Rijksregering aan de orde zijn gesteld.

16. Toelichting op artikel 59 Statuut

De vraag moet worden gesteld wat de betekenis is van de toelichting op artikel 59 van het Statuut. Daarin wordt gezegd, dat het uit de aard van de functie (van procureur-generaal) voortvloeit, dat het tot zijn taak behoort **te waken voor de rechtszekerheid.** Ondergetekende zal zich onthouden van beschouwingen omtrent de voorgeschiedenis van deze woorden, hoe interessant dit ook zou zijn.

Dat de procureur-generaal als hoogste vervolgingsambtenaar moet waken voor de rechtszekerheid is zo evident, dat dit niet gezegd behoefde te worden. Het is evenzeer evident, dat de administrateur van financien moet waken voor een goed beheer der geldmiddelen, dat de havenmeester moet waken voor een veilig scheepvaartverkeer.

Maar de procureur-generaal is niet de enige persoon, tot wiens taak het behoort te waken voor de rechtszekerheid. Dit behoort ook tot de taak van de Gouverneur, van de Ministers, van de Staten en vele anderen. Ieder heeft zijn eigen terrein en doet dit op zijn eigen manier.

Veel nieuws vertelt deze toelichting dus niet.

Hieruit te lezen, dat de procureur-generaal dus de macht heeft gekregen om de Staatsregeling opzij te zetten of dat de procureur-generaal dus een speciale aanstelling gekregen heeft van de Koninkrijksregering om namens deze de landsregering te bewaken en als hij meent dat ergens de rechtszekerheid gevaar loopt als speciale rechtstreekse rapporteur van de Rijksregering op te treden, gaat alle perken te buiten.

Deze toelichting op art. 59 betekent slechts dat indien de procureur-generaal meent, dat de rechtszekerheid gevaar loopt, hij zo mogelijk zelf maatregelen moet nemen om dat te voorkomen of te herstellen of indien zulks buiten zijn bevoegdheid ligt, zijn eigen regering daarvan op de hoogte te stellen. De verantwoordelijkheid voor de rechtszekerheid in de Nederlandse Antillen ligt tenslotte bij de landsregering en niet bij de Rijksregering.

Al te gemakkelijk wordt gemeend (en, mag ik zeggen, door degenen die de autonomie niet wensen gehoopt) dat men iedere keer maar kan roepen van „gevaar voor rechtszekerheid" om de Koninkrijksregering te laten optreden tegen de landsregering. Al te gemakkelijk denkt men, dat de landsregering niet werkelijk autonoom is en op het matje geroepen kan worden.

Het zij hier duidelijk gezegd, dat de Koninkrijksregering er niet aan denkt voogdij over de interne zaken van de Antillen uit te oefenen en dat de Antilliaanse regering er niet aan denkt zulk een voogdij, openlijk of verkapt, te aanvaarden.

Deze koloniale reminiscenties dient men zich uit het hoofd te zetten.

17. Betekenis „rechtszekerheid"

Bij dit alles wordt bovendien de betekenis van het woord „rechtszekerheid niet beseft.

Rechtszekerheid duidt op een toestand en niet op een geval. Een gepleegd onrecht behoeft helemaal geen gebrek aan rechtszekerheid te betekenen.

Nu heeft de uitzetting van De Wit niets te maken met recht. doch met beleid; met een waardering van feiten, waarover verschil van mening kan bestaan. Doch al zou deze uitzetting volkomen verkeerd beoordeeld of desnoods onrechtmatig zijn, volgt daar nog helemaal niet uit dat de rechtszekerheid in de Nederlandse Antillen is verdwenen.

„Waken voor rechtszekerheid" is dus niet hetzelfde als waken tegen onrecht, hoewel uiteraard onrecht — en met name systematisch of voortgezet onrecht — kan duiden op de afwezigheid van rechtszekerheid.

Ondergetekende meende deze korte uiteenzetting te moeten geven, omdat in de Nederlandse Antillen het woord rechtzekerheid vele malen is misbruikt. Keer op keer wordt betoogd dat de rechtszekerheid in gevaar is, terwijl de rechtszekerheid niet bij benadering in het geding was; zoals bij de verhoging van de winstbelasting, bij het erkennen van een vakbond als zedelijk lichaam, bij het afschaffen van artikel 138bis Wetboek van Strafrecht, bij overplaatsing van een ambtenaar. Enzovoorts.

Tegenover al die personen, die keer op keer over rechtszekerheid beginnen te spreken, wanneer er iets gebeurt wat hun niet bevalt, wil ondergetekende het volgende opmerken:

De veronderstelling dat de rechtszekerheid veiliger is bij één ambtelijke persoon, die onaantastbaar is, geen verantwoording behoeft af te leggen en geen kritiek ontmoet dan bij een politiek verantwoordelijk college, waarvan de tegenstanders terecht erop uit zijn om redenen tot kritiek te vinden, duidt op een gebrek aan memorie.

De strijd om de autonomie is voor een belangrijk deel geinspireerd door de wens om een einde te maken aan willekeur en gebrek aan rechtszekerheid.

Ervaringen uit het verleden maken het duidelijk dat de gemeenschap er niet bepaald op gebrand zou zijn terug te keren tot het vroegere systeem waarbij de „rechtszekerheid" aangegeven werd door bepaalde ambtenaren, die een onaantastbare bevoegdheid hebben.

18. Slot

Resumerende worde dus gesteld:

De Regering heeft besloten tot de uitzetting van de heer De Wit omdat zij zijn aanwezigheid in de Nederlandse Antillen niet wenselijk acht met het oog op de openbare orde en het algemeen belang.

De Regering heeft besloten tot het ontslag van dr. Van Binsbergen omdat zij van zijn diensten verder geen gebruik wenst te maken.

Hoe de Regering in beide gevallen tot haar overwegingen is gekomen is hiervoren aangegeven.

Beide beslissingen betreffen zuiver interne aangelegenheden, behorende tot de uitsluitende bevoegdheid van de regering.

De Minister van Justitie,
S. v.d. MEER.

N.V. Arubaanse Drukkerij- en Uitgeverij en Publiciteit Mij.
Nassaustraat 86-Oranjestad, Aruba.
„Arubaanse Courant", een uitgave van de Directeur-hoofdredacteur G. J. Staarties
2116 Redactie en Abonnementen.
Gedrukt bij N.V. Drukkerij „De Stad"
Telefoon: 1116-Directie en Advertenties

Losse exemplaren ARUBAANSE COURANT in San Nicolas verkrijgbaar bij Union Store, Mainstreet.

AGENDA

Maandag 3 Juni

BIOSCOPEN

DE VEER THEATER 20.30: The Searchers
RIALTO 20.00: Till we meet again
PRINCIPAL 20.00: Bhowani Junction
AURORA 19.30: Los Margaritos
SAVANETA 19.30: The Kid from Left Field

APOTHEEK

Botica Aruba.

VROEDVROUWEN, VERPLEEGSTERS, ENZ.

Zuster M. v.d. Mark, telefoon 1557, Rondweg 1 Dakota.
Zuster Braumuller, telefoon 1358, Nassaustraat 42, Oranjestad.

VOZ DI ARUBA

457 m. — 655 kcl.

06.00 Opening
06.05 Populair-klassieke melodieën voor de vroege morgen
06.30 Wat zeggen de sterren?
06.45 Muziek uit Texas
07.00 Selectie van veelgevraagde platen
07.30 Danzas
07.50 Antilliaanse klanken
08.00 Sluiting (tot 12.00)
12.00 Heropening
12.03 Uit de Nederlandse discotheek
12.15 Internationaal en Antilliaans nieuws (Nederlands)
12.30 Populaire Latijns-Amerikaanse muziek
13.00 Nieuwsbulletin in het Papiament
13.15 Een kwartiertje Antilliaanse platen
13.30 Mexico speelt en zingt
13.45 Hoorspel Gleem-Tide
14.00 Klassieke muziek
15.00 Gevarieerd programma
15.30 Novela Procter & Gamble
16.00 Rey de Copas speelt uw verzoekplaten
Maandag
17.00 Voor de kinderen (Ned.)
17.30 Nederlandse plaatjes
18.00 Mario S. Arends presenteert
18.30 Gelukwensen voor de jarigen en populaire plaatjes
19.00 Esso Sportprogramma
19.30 Nieuws in het Nederlands
19.45 Amerikaanse muziek
20.00 Nieuws en commentaar in het Engels
20.30 Hoorspel van Colgate-Palmolive
21.00 Het Antilliaans weekoverzicht
21.15 „Zoeklicht op Nederland"
22.00 Sluiting

RADIO KELKBOOM

209 m. — 1435 kcl.

11.30 Los Chavales de España
12.00 Lunchmuziek
12.25 Nieuwsberichten
12.45 Musica Norteamericana
1.00 Orquesta America
1.15–1.30 Cortijo y su combo
4.00 Programma Cita a las Cuatro
4.30 Programma van Wimco
5.00 Programma van Winkel
5.30 Nelson Pinedo
5.45 Rufo Wever
6.00 Alle Hens Programma
6.15 Cumpleanjos feliz
6.30 Dinermuziek
6.45 Charla Deportiva
7.00 Noticias (Pap.)
7.15 Celio Gonzalez
7.30 Musica Hulandes
7.45 Nieuwsberichten
8.00 Musica Norteamericana
8.15 Novela „Mia o de Nadie"
8.30 Lucho Gatica
8.55 News in a Nutshell
9.00 Paticiones
9.15 Musica varia
9.30–10.00 Marimbas Maxicanas

FILIAAL VAN DE OPENBARE LEESZAAL TE ST. NICOLAS

van Speyckstraat 1 tel.: 5277
Dinsdag- en vrijdagmiddag van 14.30 — 17.30 uur.

OPENBARE LEESZAAL EN BOEKERIJ TE ORANJESTAD

Volwassenen: Iedere middag van 14.30 — 17.30 uur.
Zaterdag des morgens van 9 — 12 uur en des middags van 14.30 — 17.30 uur.
Dinsdag en vrijdag des avonds van 19 — 21 uur.
Kinderen: maandag, woensdag en donderdag van 14.30 — 17.30 uur.
Zaterdags van 9 — 12 en van 14.30 — 17.00 uur.

EERVOL ONTSLAG AAN MINISTER VAN ROMONDT VERLEEND

Aan de Heer E.J. van Romondt, Minister van Economische Zaken en van Welvaartszorg is op zijn verzoek als zodanig eervol ontslag verleend, onder dankbetuiging voor de door hem in deze betrekking den lande bewezen diensten (R.v.D.)

EXAMEN-UITSLAG

Van het examen voor Vertaler in en uit de Engelse taal (schriftelijk examen gehouden op Aruba op 25 en 26 april, mondeling examen gehouden op Curacao op 28 mei 1957).

Geexamineerd: 1 candidaat. Geslaagd: 1 candidaat, t.w. de heer Maximo Croes (Aruba).

VEERTIENDE ETAPPE RONDE VAN ITALIE

De veertiende etappe van de Ronde van Italië van Genua naar St. Vincent, over een afstand van 235 km, is gewonnen door de Italiaan Baroni in 6 uur 24 min. zijn landgenoot Benedetti werd tweede. In dezelfde tijd als de winnaar kwam een groep van 18 renners binnen waarbij o.a. de Nederlander Wim van Est was, die als zevende werd geklasseerd. De plaatsingen van de Nederlanders waren: 25e Wachtmans, 28e Donker, 33e Voorting. De overige Nederlanders — De Groot, Kersten en Nolten — werden ex aequo 44e. Eerste in het algemene klassement is de Fransman Rolland, hij heeft slechts 5 sec voorsprong op de Fransman Louison Bobet. Wout Wagtmans staat 14e, Van Est, 15e, Voorting 19e, Nolten 26e, De Groot 35e, Kersten 53e en Donker 55e. In het ploegen-klassement leidt de ploeg van Faffi, Nederland staat op de vijfde plaats.

AANTAL DEELNEMERS AAN GRUWELIJKE SLACHTPARTIJ IN ALGERIJE GEARRESTEERD

ALGIERS, 2 juni: — Een dertigtal Algerijnse bewoners van tenten in de omgeving van het tentendorp Beni Ileman is gearresteerd wegens deelneming aan de gruwelijke slachtpartij in het Algerijnse dorp Lakashba, waar Algerijnse opstandelingen meer dan driehonderd Mohammedaanse jongens en mannen de keel afsneden.

De arrestanten hadden zich voor deze gelegenheid onder de rebellen gemeld, die La Kashba aanvielen en alle mannelijke inwoners van boven de vijftien over de kling joegen,

Ultimo dia di feria pa Clubhuis Beatrixgroep

Tabata ayera e ultimo dia di e feria banda di Clubhuis di Beatrixgroep di padvindsternan na beneficio di instalacion di e barak nobo cu Lago a regala nan. Sr. L.G. van Doren tabata e persona kende tabata principalmente encarga cu e feria aki cu tabatin asina tanto exito. E numeroso juegonan a cai masha na smaak y esei nos por mira riba e fotonan aki.

PAGINA TRES

Los Amarillos de Dakota a gana San Nicolas Jrs 2-1

(Di nos Sportreporter)

O'STAD.— Un publico basta numeroso a presencia diaSabra anochi den Wilhelminastadion e encuentro di hoofdklasse entre Dakota y San Nicolas Jrs. Pa ambos esaki tabata nan segunda salida den e actual campeonato. Referee di e partido tabata W. Keunen, kende door di no a actua suficiente severo a permiti cu den varios ocasion e partido a bira hopi bruto.

San Nicolas Jrs ta lanza e promer atake y den di 2 minuut di wega ora cu linksbinnen Benny Geerman ta provecha un voorzet for di ala drechi. Geerman ta kop net over di lata. Despues di un scrimmage Los Blanquinegros ta cobra un corner cu Hans Wiersma no ta garra bon y no a falta mucho cu e promer goal lo a worde anota. Meimei di tereno e partido ta continua pa un bon rato sin cu ningun di e oncenanan ta forma atakenan peligroso. Te den di 17 minuut e linksbuiten di San Nicolas Venancio Solognier ta haci un di su acostumbrado rushnan. Keeper Wiersma a logra pomp e bala manda corner. San Nicolas Jrs ta domina pa algun minuut y aunke cu e defensa di Dakota no ta dunando mucho bon partido ta pasa hopi minuut di wega promer cu e promer goal worde anota. Benny Geerman ta trata di sorprende cu un shot den skina abao ora cu tur hende a kere cu e lo haci un voorzet. Pero Wiersma ta haci bon atrapada Dakota ta reacciona den di 25 minuut y ta forza un corner. Durante e scrimmage cu ta sigui e corner un kopbal di Nulfo Steba ya a pasa keeper Ruben Leysmer, kende a trata en vano di intercepta, pero back Bello ta coloca tras di e keeper y ta evita un anotacion sigur devolviendo e cuero den tereno. abata aun bon atake cu si no ta pa e oportuno colocacion di Bello indudablemente lo a resulta den e promer anotacion. Cu e contraatake Arrindell di San Nicolas Jrs ta shot di hopi distancia pero Wiersma ta garra sin mucho dificultad.

Un pase largo pa e rapidisimo Venancio Solognier ta resulta den anotacion, ora cu e linksbuiten di San Nicolas Jrs den famoso sprint ta laga e defensa dakotenjo atras y cu un shot di skina ta percura pa e promer y unico goal di su equipo. Hans Wiersma no tabata tin e minimo oportunidad di evita e anotacion. Los Blanquinegros ta continua den atake despues di e goal. Benny Geerman den dos ocasion ta shoot na banda, mientras cu Rosindo Vrolijk ta haci meskos. Los Amarillos no ta keda atras y tambe ta forma atake. Tirso Steba ta haci un bon rush y ta hanje den bon posicion, pero e bala ta haci un bounce stranjo y ta pone Steba comete handsbal perdiendo asina un bon chens. Un largo scrimmage despues di un corner ta tene e meta cuida pa Ruben „Curyl Kayo" Leysner den constante peligro. Rapido throughpass di Nulfo Steba pa su ruman Tirso ta bai perdi ora cu Tirso ta falla. Durante e atakenan dakotenjo e keeper di San Nicolas Jrs a demostra di no ta den mucho bon forma ya cu poco tabata e ocasion cu ela garra e cuero mes ora. Faltando apenas algun seconde pa e promer mitad termina Dakota ta haci esfuerzo pa empata e partido, pero defensa di San Nicolas Jrs ta traha duro pa evita y ta logra tambe. Cu e subcampeonnan di 1956 den ventaha di 1-0 halftime ta bai aden.

SEGUNDO MITAD.

E oncena dakotenja ya for di principio a mustra cu nan no ta considera cu nan a perde ainda y ta continua hunga cu masha hopi entusiasmo. Aunke cu e caliber di futbol cu nan ta presenta hopi biaha no ta di compara cu nan entusiasmo. Solognier di San Nicolas Jrs atrobe despues di ricibi un pase largo ta hanja so cu keeper, pero su shot ta den curpa di Wiersma, kende ta garra sin mucho esfuerzo. Di otro banda Nulfo Steba tambe ta hanje so cu keeper y ta kop net den curpa di Leysner. Luego ta Tirso ta amenaza e meta blanquinegro cu largo shot cu keeper Leysner ta pomp manda corner. Den di 15 minuut durante un largo scrimmage cu a sigui un corner linkshalf Shon Ne Wiersma di Dakota ta shoot for di pafor di doelgebied y ta empata e partido. E 'uitval' di keeper Leysner tabata en vano. 1-1.

E equipo di Dakota ta continua ponc presion y ta domina e partido hopi. Defensa di San Nicolas Jrs mester traha duro pa evita peor. Den di 29 minuut Dakota ta tuma ventaha despues di e mihor combinacion cu e linea delantera a forma. Dudu Adonis a ricibi e pase di su defensa, luego a entrega na rechtsbuiten Arrindell, kende a haci bon voorzet pa Tirso Steba. Esaki for di posicion hopi favorable ta shoot duro den skina y pa di dos biaha Leysner ta worde pasa. 2-1 pa Dakota. Tres minuut despues durante un atake di San Nicolas Jrs no a falta mucho cu a surgi un incidente, pero e hungadornan a sabi di contene nan mes na tempo y no a cambia pa boxeo. Referee Kuenen, den nos parecer tabata procede demasiado tolerante y ta esey ta e causa cu e hungadornan ta cuminza usa tacticanan demasiado „sushi" y peligroso.

Apenas algun minuut despues di esaki back Bello di San Nicolas Jrs ta amenaza Doc Williams di Dakota seriamente, pero atrobe nan ta calma na tempo. Den di 35 minuut linksbuiten Solognier ta haci pase pa Benny Geerman. Esaki ta shot aden y keeper Wiersma, kende a sali pa intercepta apenas por desvia e cuero. Midvoor Vrolijk aunke for di basta distancia ta falla miserablemente ora cu su shot ta pasa over di e goal cu tabata sin keeper. San Nicolas Jrs a cuminza ta reacciona. Un handsball di Giel ta net pafor di doelgebied y ta worde cobra pa Vrolijk, pero esaki ta shoot na banda. Dos biaha tras di otro Benancio Solognier ta hanja bon oportunidad, pero no ta logra anota e goal di empate.

PROMER INCIDENTE DI E CAMPEONATO 1957.

Faltando apenas dos minuut pa e partido termina durante un atake dakotenjo ta surgi un incidente entre un hungador di Los Amarillos y uno di Los Blanquinegros. Doc Williams y back di San Nicolas. Kiko ta e origen di e incidente nos no por a mira ya cu e bala na e momento ey tabata worde hunga den otro direccion. Varios otro hungador tambe kier a forma parti di e pelea, pero esaki no a bira mucho mas grandi. Tanto Williams como Kock a worde retira for di e partido y asina ta e dos promer protagonisadornan di incidente den e campeonato di hoofdklasse.

E dos ultimo minuutnan a worde hunga cu un poco mas calma y sin anotacion. Los Amarillos a obtene asina nan promer triunfo den e campeonato 1957, mientras cu San Nicolas Jrs. tin awor un record di dos wega hunga mes tanto perdi.

NELL HALL A CANTA DEN LAGO HEIGHTS CLUB

ORANJESTAD. - Diasabra anochi e cantante Nell Hall a duna su prome recital na Aruba den Lago Heights Club caminda ela hahja masha aplauso. Pronto manera ya nos a publica caba y gracias na Kunstkring, lo e duna un concert den e Kerki bieuw na Oranjestad.

E AMBTENAAR ACTIVO DI MAS BIEUW

ORANJESTAD. - Di parti oficial nos a ricibi e noticia cu sr. A. Hanson ta e ambtenaar activo di mas bieuw den servicio na Antillas Hulandes. Sr. Hanson tin awor 67 anja di edad y e ta polis 1ste klas na recherche na Aruba.

LUCKY STRIKE A GANA AMSTEL

(continuacion di pag. 1)

segunda. E tiro di catcher Halley pa segunda ta poco halto dimas y ta bai te den centerfield. Buckley a provecha e error aki pa anota e carrera cu a dicidi e partido, mientras cu Ogenio a sigui te tercera. Fingal ta ricibi base por bola y ta roba segunda. Despues cu Illidge ta drenta hunga tercera na luga di Diddler, kende a pasa pa catcher sustituyendo Halley, pitcher Abraham Lake ta poncha Swaen y Monart pa cerra e inning.

Amstel ta embasa un corredor despues di un out den nan ultimo oportunidad, pero dos bon atrapada di centerfielder Max Fingal ta kibra nan esperanza. Especialmente e ultimo out di e partido, cual tabata un fly corto entre rightcenter tabata un espectacular atrapada di Fingal despues di bon corring.

E partido tabata indudablemente un di e mihornan di e campeonato te ain. da. Di ambos banda a worde haci bon atrapada, tabata tin batazo y tambe bon pitcheo.

Cu e victoria aki Lucky Strike a mehora su chensnan campeonil hopi.

UN CUADRO PRECIOSO

Un hombre, cu tabata stima y gusta arte masha, tabata pasa yen di admiracion dilanti di un cuadro chikitu di un pintor famoso.

Un otro, cu a bini di afor, y cu ta camna un poco inconstante riba su pia, ta dal é amistosamente riba su schouder y ta bisé: „Mi amigu, esai bo mester splica mi, pakico nan ta paga tantu placa, hasta miles di florin, pa e pidacito di panja, cu poco verf ariba."

„Wel homber, tende, bo no sa cu bo a paga muchoe mas pa un otro cuadro, cu ta muchu mas chikitu ainda?"

„Ami, pa un cuadro mas chikitu..?"

„Si, si, bo no sa anto? Bien, mira anto un ratu den spiel...... bo nanishi. E nanishi corra a costa hopi placa mas y ta muchu mas chikitu.

SEGUN SU IDEA

Dokter: Mira Senjora, mi no a taha bo di sali cu e mucha den tempo di awa?

Senjora: Apenas e mucha sabi ki tempo tin, dokter, asina inocente e ta.

INOCENTE

Jan ta puntra su mama: „Ma ta com, ora nos bebe awa, nos no ta bira lodo, si Dios a traha nos di tera?"

Cumpleanjos feliz

Senjor Momo Jansen, kende a haci anja ta ricibi felicitacion sincera di parti di su esposa Betti, jiunan Roy, Edwin, Edwina, Richi, Greta, Yolanda, su amigonan di Warehouse.

— — —

Pa e hobencito Augustino Matheo, cu tambe a cumpli un anja, hopi pabien di su tata y mama, rumannan Regina, Andrea, Frans, Rosa, Ica, su omo, su pepe, welo, welanan, omo y tantanan, primonan, demas familia, especialmente Magdalena na Hulanda.

— — —

Masha pabien ta bai pa Elda Croes, cu a celebra su cumpleanjos, di su mama y tata, rumannan, primonan Edwin, Eric, Roy, primanan Edwina, Greta, Yolanda, amiganan di 6de klas di Maria Gorettischool y su juffrouw Leni.

Ayera e simpatica senjorita Keta Croes a cumpli 16 anja di edad. Felicitacion ta bai pe di su mama y tata, rumannan, omo y tantanan, amiga Martha, primanan Cornelia y Carmen.

— — —

Su esposa Magdalena, jiunan, nietonan subrinanan ta laga feliciteer senjor Francisco Curiel, cu a cumpli anja ayera.

— — —

Diadomingo tabata di fiesta tambe senjorita Maria Kelly, recibiendo hopi felicitacion di su mama Maria, su tata Augustin, rumannan, amigonan Annie, Sabina, Maria Limonier, Marcelina, especialmente su comprometido Hose Lampe y familia Lampe.

— — —

Hopi felicidad pa senjor Yendi Croes, cu a cumpli anja diadomingo, ta e deseo di su esposa Noveve, jiunan Petra, Rosa, Calito, Chebito, Carmen, Catrientji, Ninita, Ale, Alex, Martino, Maici, Selfa, su tata y mama, rumannan, suegro, especialmente su familia Kelly y Croes.

— — —

Un bida largo y yen di felicidad pa senjor Pedro Jansen, kende a haci anja ayera, ta e deseo di su esposa Felepina, jiunan Greta, Elvira, su tata Patricio, su mama Andrea, rumannan, Damian, Theresita, cunjanan, Inchi, Emma, Olga, Mena, swanan Chali, Chico, Wawa, Tady, Tichi, suegra Ana Geerman, su wela Chichi Donati.

— — —

Ademas nos ta feliciteer tambe: Frido Werleman, 5 anja; Ruben Semeleer, 9 anja Johnny Esser, 7 anja; Marcial D. Lacle; Marianita Solognier y Marcelo Ras, 3 anja.

— — —

Awe ta celebrando su fecha natal e hobencito Pedro Bremen, pa cual motibo e ta ricibi felicitacion di su tata y mama, rumannan Margo, Lusi, Sira, Teofi, Vera, Jieng, welo y wela, tanta y omonan, su pepe, primonan, amigonan di school y su meneer di 1ste klas.

Pa aviso y tur correspondencia pa „Arubaanse Courant" dirigibo na: Nassaustraat 85, Oranjestad. Telefoon 1116 - Directie y Avisos 2116 - Redaccion y Suscripciones. Numero suelto di ARUBAANSE COURANT por worde obteni na San Nicolas na Union Store, Mainstreet.

AGENDA

Dialuna 3 di Juni

CINE

DE VEER THEATER 20.30: The Searchers
RIALTO 20.00: Till we meet again
PRINCIPAL 20.00: Bhowani Junction
AURORA 19.30: Los Margaritos
SAVANETA 19.30: The Kid from Left Field

BOTICA DI WARDA
Botica Aruba.

PARTERAS, ENFERMERAS, ETC.
Zuster M. v.d. Mark, telefoon 1587, Rondweg 4 Dakota.
Zuster Braumuller, telefoon 1355, Nassaustraat 42, Oranjestad.

RADIO KELKBOOM
209 m. — 1435 kcl.

11.30 Los Chavales de España
12.00 Lunchmuziek
12.25 Nieuwsberichten
12.45 Musica Norteamericana
1.00 Orquesta America
1.15-1.30 Cortijo y su combo
4.00 Programma Cita a las Cuatro
4.30 Programma van Wimro
5.00 Programma van Winkel
5.30 Nelson Pinedo
5.45 Hufo Wever
6.00 Alle Hens Programma
6.15 Cumpleanjos feliz
6.30 Dinermuziek
6.45 Charla Deportiva
7.00 Noticias (Pap.)
7.15 Celio Gonzalez
7.30 Musica Hulandes
7.45 Nieuwsberichten
8.00 Musica Norteamericana
8.15 Novela „Mia o de Nadie"
8.30 Lucho Gatica
8.55 News in a Nutshell
9.00 Peticiones
9.15 Musica varia
9.30-10.00 Marimbas Mexicanas

VOZ DI ARUBA
457 m. — 655 kcl.

60.00 Apertura
06.05 Dushi amancer na Aruba
60.30 Su horoscopo diario
06.45 Melodias di Texas
07.00 Dedica na oyentenan na exterior
07.30 Danzas
07.50 Mañanita Antillana
08.00 Clausura (te 12.00)
12.00 Apertura
12.03 Melodias Hulandes
12.15 Noticia Internacional y Antillano na Hulandes
12.30 Seleccion di merdia
13.15 Notas Antillanas
13.30 Mexico canta en su radio
13.45 Novela Gleem-Tide
14.00 Musica clasica
15.00 Programa varia
15.30 Novela Procter & Gamble
16.00 Complacencia Rey de Copas
17.00 Ora Infantil (Hulandes)
17.30 Variedad musical Hulandes
18.00 Mario S. Arends presentando: Bo orquesta favorita
18.30 Pabien y melodias popular
19.00 Charla Deportiva di Esso
19.30 Noticiero na Hulandes
19.45 Musica Americana
20.00 Noticia y comentario na Ingles
20.30 Novela Colgate-Palmolive
21.00 Resumen semanal di Antillas
21.15 „Acontecimientos na Hulanda"
22.00 Clausura

zDiezun anja di existencia a cumpli awe e hobencito Pedro Koelman. Felicitacion ta bini di su tata Daniel, su mama Finchi, rumannan, Carmen, Lindo, Julio, Tika, Fefe, madrina Rosa Koolman, padrino Gabriel Arends, prima Nelly, tanta Canisia, wela Barthotomena, y su amiguitonan.

— — —

Nos sincera felicitacion tambe pa: Pedro Werleman, 33 anja y Rolando de Cuba.

— — —

Senjora Renulfa Zeppenfeldt, kende a cumpli un anja mas di existencia awe, ta ser carinjosamente felicita pa su esposo, jiunan, tata y mama, rumannan y demas familia.

Triunfo di amor

pa TUYUCHI:

No. 14

„Mi ta mir'e", el a bisa. E ta queda masha bunita aya".

„Si, esai nos tambe ta hanja, papa i ami", e mucha muhe a bisa cu un zonido orgulloso den su stem.

„Bo tata?" e homber a probecha di tur ocasion pa e rek nan encuentro mas tanto, gustosamente. „Lo bo hanja cu ta mucho intrepido di mi parti ora cu mi puntra bo com ta bo nomber — mi ta meen naturalmente com ta nomber di bo tata?" e hoben a drecha su pregunta rapidamente.

„Mi nomber ta Cynthia Kelly", el a responde, respondiendo su pregunta un poco admira i sinembargo inocente ainda.

E tabata hanja masha stranjo ta di com un hende, anto mas un hoben asina deftig ta paga interes na sa su nomber.

„Cynthia!" el a ripiti „Cynthia!".

E tabatin masha gana di bisa e mucha muhe cu esai tabata e nomber di muhe di mas bunita cu e por a yega na tende den su bida i cu e nomber aqui ta pas tambe masha bon banda di su amabilidad, pero huiciosamente el a cesa.

„Mi tata ta smid", Cynthia a agrega acerca. „Bo n' ta mira e winkel aya? Wel, ta di mi tata."

Edwin a pasa masha trabao pa e larga di demonstra su admiracion, pasobra absolutamente e mucha muhe aqui no tabatin nada di yiu di un smid. Tabata increible, inacceptable, ridiculo mes! Yiu muhe di un smid? Com esai por tabata posible! Por ta un error, un exageracion talvez. Of ta pa su hobby e tata dje mucha aqui tabata dedica su mes na e profesion di smid.

Pero pa e mucha muhe no comprende su sintimentonan interior e hoben a haci masha lihe siguiente observacion:

„Pero qui kens di mi parti. Como habitante dje luga aqui, mi mester por tabata sa esai", e hoben a excusa su mes. „Mi nomber ta Josmyne - Edwin Josmyne. Bo mester por conoce e hacienda Hall. Mi ta sinta foi den bentana di cas mira huma dje fogon di piedra cu ta sali foi schoorsteen", el a responde na un tono como si fuera e hecho aqui ta un gran placer p'e.

Cynthia a sagudi cabez i a sonrei. E tabata wel admira ora cu el a tende nomber dje hoben, pero e no tabata confus. E tabata sa masha poco ainda di mundo pa e por a comprende qui un kloof grandi tabata existi entre e heredero universal di Winnowhead Hall i e yiu muhe dje smid.

„Mi a queda hopi tempu afo. Ta haci anjanan cu mi no tabata na cas", Edwin a continua. „Bo ta di prome persona cu quende mi a topa na mi regreso despues di asina tanto anja Bo n' ta hanja esai stranjo?"

„Absolutamente. Mi n' ta mira paquico esai mester ta stranjo", e mucha muhe a responde masha simple.

„Wel no. Bo tin razon. Quizas esai no ta stranjo berdad", el a drecha su observacion i lihe e hoben a agrega acerca: „Talvez n' t'esai tabata e palabra adecuado, cual mi mester a expresa. Pero larga mi splica bo. Bo ta quere den presintimento?"

„Mi n' sa, pasobra nunca mi n' tabatin presintimiento."

„Quico lo bo bisa si acaso mi conta bo cu m'a admira bo caba prome cu m'a topa cu bo?" Edwin a hari, pero su curazon tabata bati cu masha velocidad. „Mi ta meen", el a bisa mirando e mucha muhe cu bistanan admira", mi ta meen cu durante mi viaje mi tabata den un sorto di sonjo mientras mi tabata corriendo. Bo mester sa cu ta custumbre di haci esai mas bez mi tabatin. Pues mi tabata sonjando di un mucha muhe — naturalmente esai no tabata un mucha asina bunita manera bo — pero...." e hoben a penetra asina tanto den su aclaracion, cu e no a mira mes com e mucha muhe a rubiroza pa e ultimo palabranan aqui. „Pero toch e mucha muhe aqui cu vagamente m'a mira den mi imaginacion tabata parce bo masha tanto. I ponfin ora cu casualmente mi a bin hanja bo mi dilanti, mi n' tabata sa mas cu por tabata e mucha muhe di mi ensuenjo of talvez por tabata tambe un continuacion di mi sonjo. „Esaqui mi mes ta reconoce cu e ta resona un poco stranjo, berdad, pero e ta cierto". I masha confus e hoben a agrega cerca: „Mi sa masha bon cu den bo cabez lo bo ta pensa cu e hoben ai su cabez lo no ta mucho normal".

„Absolutamente. Bo participacion ta masha amable. Alcontrario", Cynthia a bisa cu un sonrisa. „Lo mi ha conta esai na mi tata, pasobra esaqui ta parce manera un cuenta. Oh", el a grita bisa diripiente: „N' t'e klok di Hall ta bati aya? Mi 'n tabata sa cu ta 'sina tanto m'a para combersa caba cu bo". I cu un mirada spanta el a bisa e hoben: „Adios te despues. Mi tin di bai".

Edwin tabata sintie asina encanta cu e no por a pronuncia ni un pia di palabra.

Tur loque el a hanja ocasion di haci ta hiza su sombre foi su cabez i haci un inclinacion profundo pa e tesoro cu el a hanja i bolbe parce asina pronto i el a queda ta fiha e mucha muhe cu un dolor profundo i un desenganjo mescla cu pena den su curazon. I mas tanto e mucha muhe tabata disparciendo, mas tanto su dolor tabata aumenta.

„Cynthia! Cynthia!"

Automaticamente e inboluntariamente e palabranan aqui a queda ta resona den su orea i maquinalmente el a queda ta mira na e bouquet di flor cu Cynthia a quita foi su shimis i dun'e. I e bouquet tabata p'e como si fuera ta perlanan di mas precioso e tabatin den su man como recuerdo di mas inolvidable dje momento aqui.

Ainda e tabata tur kens i sonjolente para den e campo teniendo frena di su cabai, ora cu pa di dos bez el a tende klok ta bati na Hall.

I como si fuera ta e klok ai a bin lamte foi su sonjo di recuerdo die puesto asina alto cu e ta ocupando den mundo aristocratico, el a bula lihe riba su cabai i mientras nan tabata corriendo ainda tabata escapa foi lipnan di Edwin:

„E yiu muhe die smid".

CAPITULO VI

E cuervo i e paloma

Excita Cynthia a sigui camna ta bai pura te ora cu el a alcanza na rand dje mondi i aqui foi su rosca el a queda para un rato. El a cohe poco rosca i lihe el a draai mira rond di dje. Su curazon tabata asina tanto jen di tantisimo sensacionnan stranjo, cu e tabata sintie sobresalta i manera ansioso e tabata draai mira su tras. Tabata mucho di mas p'e. Tur loque el a experimenta aqui a aplast'e.

I aturdi i cu un recuerdo dushi el a draai ta mira na e luga camina el a bandona Edwin.

Sinembargo como un mucha muhe inteligente Cynthia a tende sigur di novelanan romantica, el a leza nan tambe e mes, el a tende di sucesonan di varios mucha muhe di den su barrio, pero personalmente nunca e n' tabatin un idea dje asuntonan ai pa cu su mes.

Masha stranjo e asunto aqui ta pa Cynthia, pasobra nunca e no a hanja un asalto asina di amor.

Wel el a yega di tende i leza bukinan den cual heroenan a procede na maneranan de lo mas heroico, pero nunca e no a hanja e ocasion manera el a hanja awe di a mira su ensuenjonan realiza, anto na un manera asina visto. Practicamente el a mira tambe e heroe di su ensuenjonan di acerca. El a papia cun'e oranan largu.

E no por recorda cu nunca el a yega di tende stem asina bunita i anima di un homber, un stem foi cual tabata sali amor ternura i heroismo. Un stem cu tabata jen di cordialidad i respet.

Ora cu heroenan foi den temponan antigua a contra cu nan heroina — un mucha muhe cu quiza lo tabata tembla di temor — i tur e heroenan ai tabata papia cu nan heroinanan cu Miss tal i tal of cu „madam". Pero Edwin asina leu cu Cynthia por a recorda, no a jam'e ni un solo vez ni „madam" ni „miss". E momento hunto cu Edwin Josmyne a pasa asina dushi, asina delicioso i tur cos tabata asina stranjo, cu su curazon tabata palpita di un amor i un alegria desconoci.

Immediatamente el a bira mas serio pensando riba su tata. Ainda nunca e no tabatin secreto pa su tata. El a bisa Edwin, cu pa amusa su tata lo e bai cont'e dje encuentro denter di nan dos, esta cu Edwin a mir'e den su imaginacion, prome mes cu el a mir'e en realidad.

Pero e por a conta un cos asina na su tata? Esai lo por tabata prudente anto?

Su tata tabata asina serio i severo i mas stranjo cu otro tatanan i tambe manera el a ripara, e tabata masha jaluts.

(E ta sigui)

EL CISCO KID — — — Por José Salinas y Rod Reed

Despues cu tur e empleadonan di banco a para contra muraya cu nan man nan na hallo, Guero ta acerca e cahero, cu e la ordena di keda para padilanti, y ta duncle un saco bashi, bisando: „Jena e saco aki." E cahero cu tabata morto spanta, ta contesta gago: „B-b-b-bon." Asina e cahero ta camna bai na caha y ta cuminza montona e papel di placanan pa hinca nan den e saco di e bandido, pero Guero no ta hanjele suficiente rapido y ta ordenele un biaha mas „Haci liger." Sinembargo e cahero no tabata asina sokete, pasobra entre e papel nan di placa e tabatin un revolver scondi y su intension tabata di sakele desapercibidamente y trata di tira e bandido, prome cu ta mucho laat pa salva e placa y ta tira e man di cahero, bisando: „Ata." E cahero no por a haci otro cos cu laga e revolver, cu tabata su unico salvacion, cai atrobe den e lachie. Y Dios sabi kiko mas Guero lo no haci cune, si e no obedece su instruccionnan debidamente.

LA TELEVISION EN LAS REGIONES RURALES DEL JAPON

Por Tokio Oga

Los primeros tele-clubes aparecieron en el Japón a fines de 1956. Este pais es el segundo, precedido por Francia, en el que bajo los auspicios de la unesco se inicai un experimento sobre el empleo de la televisión en la educación de adultos de las zonas rurales.

Tres instituciones participaron en la realizacion del proyecto: la Comision Nacional para la Unesco, el Ministerio de Instruccion Publica y la Compañia Japonesa de Radiodifusion (N.H.K.): sesenta y cuatro aldeas fueron escogidas como „laboratorios experimentales". Son comunidades rurales tipicas, de no mas de mil habitantes, donde la dura faena diaria en las diminutas tierras no libra a la gente del viejo problema de ganarse el pan. A pesar del rapido desarrollo alcanzado por la television japonesa en los tres ultimos años, con sus once estaciones en funcionamiento y mas de medio millon de aparatos receptores, nadie en esas aldeas disponia de este medio.

Se instalaron, pues, receptores colectivos en centros publicos, que existen en la mayoria de los municipios, en las escuelas, o bien sobre las esteras „tatami" de las salas de recepcion de los templos. Las personalidades locales, el personal de los centros y los maestros prestaron su concurso, y el 17 de enero de 1957 se inicio la primera serie de los trece programas experimentales.

Una mala costumbre: trasnochar.

Los tele-clubes no son verdaderos clubes, en el sentido propio de la palabra, es decir, reuniones voluntarias de personas interesadas en una actividad determinada y con identicos privilegios y responsabilidades. Al reves de lo que ocurrio en Francia, los miembros de los clubes no tuvieron que comprar los receptores. Los dos tercios del dinero necesario para su adquisicion proceden de los presupuestos municipales, y el tercio restante de fondos concedidos por la Unesco.

Es de esperar, no obstante, que a medida que se desarrolle el plan, los agricultores participen cada vez mas en las actividades y sostenimiento de los clubes. Aun tal como funcionan hoy en dia, los teleclubes desempeñan un papel importante en la vida del granjero japones, que comienza a despertar apenas a las nociones de comunidad.

Al principio se oyeron muchas criticas: „si llegasemos a tener television, los jovenes se harian perezosos, y todos nosotros tomariamos la mala costumbre de transnochar".

Las personas maduras daban pabulo a estas reservas, y sus palabras temian mucho peso, ya que el agricultor japones es el mas trabajador, aun en esta nacion donde la diligencia es proverbial. La palabra perezoso implica un ostrancismo moral. Si bien es cierto que los receptores de television rebasan las posibilidades financieras de los campesinos modestos, ha sido la idea de que solo es „un pasatiempo para los ociosos de la ciudad" la que ha impedido la expansion de la television en el medio rural.

No faltaban, sin embargo, argumentos solidos para contrarrestar estas criticas y uno de ellos era: „Bueno, esta es una empresa gubernamental. No es posible que hagan una cosa tan dañina".

Se instalaron los receptores, y primero los niños y mas tarde las gentes del lugar se congregaron llenos de curiosodad. Permanecian sentados pacientemente, sin que se oyera un murmullo en los bancos incomodos de la escuela o en los salones de recepcion, donde dos o tres „hibachis" o braseros apenas alcanzaban a calentar las manos y rodillas de los espectadores de la primera fila.

El programa experimental, llamado „por el progreso de los nucleos rurales" se propone incitar al granjero a buscar los medios de modernizar la aldea y las tecnicas agricolas. Se pone un acento especial en la produccion agraria, en el porvenir de los jovenes, que no pueden heredar los bienes del campo y se vean obligados a engrosar el numero de desocupados de las zonas rurales. Los productores de programas de television procuran mantener el ambiente y el tono familiares. Los interpretes y conferenciantes son escogidos a menudo entre los propios campesinos.

Durante los dos primeros meses las emisiones estuvieron fijadas los jueves de seis y media a siete de la tarde, y fueron trasladadas despues de nueve y media a diez de la noche para ajustarse al horario de trabajo de primavera. Ademas de las sesiones del jueves, los miembros de los clubes se reunen varias veces por semana para asistir a emisiones recreativas, a fin de conocer la opinion del campesino sobre los programas y de familiarizarlos a el y a los suyos con la television.

Actualmente cada club cuenta con treinta a cincuenta miembros „permanentes".

Otro tipo de reuniones

Que influencia ejercio este programa experimental en la vida diaria de los campesinos? Un caso llamativo de accion eficaz llevada a cabo como consecuencia de las emisiones lo encontramos en Nose-Machi, Osaka, donde la comunidad acordo la reagrupacion y nueva parcelacion de fincas, tan deseada por la mayoria de los vecinos, pero que habia sido demorada debido a los prejuicios de los unos y a la dejadez de los otros.

Por supeusto, no se pueden esperar cambios decisivos en un plazo de cuatro meses. La experiencia esta todavia en marcha. Los campesinos se aferran mas a sus modos de vida tradicionales que los habitantes de las ciudades, y el temor de trasnochar obstaculiza en cierta medida el desarrollo de la television rural.

Si han previsto un trabajo que les obliga a madrugar, se marchan sin terminar el programa, por mas interesante que sea.

No deja de tener su significacion que con el plan de los tele-clubes se haya dado una nueva oportunidad de reunion, ocasiones para debates colectivos. En muchos distritos, los salones de fiestas municipales proporcionan local para los jovenes y amas de casa y pueden ser considerados como hogares de nuevas formas de pensamiento en las regiones rurales. Merced a los tele-clubes, los miembros de los grupos tienen la posibilidad de relaciones fructuosas.

Pero luego vienen los padres y abuelos a calificar estas „semillas prometedoras" en la aldea como de signo de pereza, y constantemente repiten:

— Que importancia tiene para el campesino el leer y hablar bien?

Encontramos, ademas, a la mujer del campesino y a su madre politica, pareja esta muy extraña en el viejo sistema rural. La mujer ocupa el ultimo rango social y nunca soño alcanzar el privilegio de poder dirigirse libremente a su suegra. Y desde luego, tambien acuden los niños, ya que los tele-clubes estan dando lugar a una nueva vida social de las comunidades, al reunir a todos los miembros de las familias.

Solaz y recreo

Quizas los espectadores sean demasiado serios todavia. Cuando en la pantalla aparece el señor Toru Ninomiya, locutor habitual de la serie y miembro de la granja modelo de la Prefectura de Kanagawa, diciendo „Buenas noches a todos", los espectadores inclinan sus cabezas al modo japones y tan respectuosamente como si saludaran al maestro de la escuela o al doctor del pueblo cuando pasan junto a los pequeños ribazos de los arrozales.

Hay varios ejemplos de compras particulares de aparatos de television, como en la Prefectura de Tochigi y la mayoria de los pueblecitos participantes en este experimento esperan que los teleclubes tendran u ncaracter permanente.

En otras partes los campesinos han comenzado a constituir sus propias asociaciones, y para hacer frente a sus peticiones, el Gobierno ha llegado a un acuerdo con los constructores de aparatos de television y sus agentes, con el fin de que puedan ser vendidos por las tres cuartas partes de su precio normal y libres de impuestos.

Todavia no puede afirmarse el exito del plan, pero hasta la fecha varios resultados aparecen muy claros. Por medio de los tele-clubes los agricultores japoneses han comenzado a participar en actividades comunales, han aprendido a hablar en publico y a oir las opiniones de los demas, y en conjunto a encontrar un motivo de solaz y recreo.

Despues cu e aparatonan di television a worde instala den eclubnan na Japon pa e poblacionnan di cunucunan, prome e muchanan tabata bini un pa un, despues tabata nan ma-yornan tabata bini nan tras yen di curiosidad pa mira ta kiko ta pasando. Nan ta sinta ketu riba e bankinan den eclubnan y hasta den e cuartonan basta fricuw den tempel nan caminda dos te tres „hibachis" (tobo cu carbon adenna candela) ta duna e poco calor cu ta posibel pa nan tene nan man y nan planan cayente, manera esnan riba e fotoaki, cual ta un audiencia na Okagami.

BON BURACHI

Huez: „Ki motibo bo tin di arresta e homber aki, como burachi?"

Poliz: „E tabata busca pleito na boz alto cu un chauffeur."

Huez: „Esayi no ta ningun prueba suficiente cu e bomber tabata burachi."

Poliz: „Ta esayi ta prueba di mas sigur cu tin, pasobra no tabatin ningun chauffeur ta bloot cu muraya sol e homber tabata papia."

Tom Richardson, e detective di fama mundial

E DRAMA DEN SALA DI CONCERT

Pa TUYUCHI

„Bo mes a reda bo curpa, mi amigo", el a responde. „De la manera anto cu bo ta quere den bo mes cu e ta mas diestra ainda cu mi? Bo n' ta quere anto cu mi tambe ta un poco spierto den e asuntonan ai?"

E miserable a escapa un grito foi su mes di indignacion. „Bo ta haci cu mi manera bo quier".

„I si m'a comprende e asunto bon, anto e cos t'asina: cu bo n' quier larga nada slek. Wel, esai tambe ta bon, pasobra na tribunal lo mi sabi di defende mi caso di tal manera cu sea bo ta tuma enter castigo dje culpable riba bo skouder, of bo ta queda na voorarrest continuamente den prison te ora cu bo menciona nomber dje culpable".

„Paquico lo mi mester facilita bo trabao? Si acaso bo t'asina diestra spierto manera bo ta pretende, anto busca e culpable bo mes cu bo inteligencia", e malbado a bisa cu satisfaccion. „Pues, busk'e bo mes"

„I quen bo mes ta, propiamente?"

„Ora cu bo hiba mi warda di poliz lo bo hanja sa ta quende mi ta, pasobra lo nan mester bisa bo esai".

„Famoso. Cu esai mi tin basta".

E detective a bai den un huki di e cas i a pusha poco dje panjanan cologa unbanda i ai tras tabatin un telefon. El a comunik'e cu su oficina

Unbez el a hanja Paul Perier na telefon.

„M'a hanja solucion dje asunto" Paul a responde. E ta queda net enfrente di „Alexandria" den e restaurant di Willem Dogman; aya nan a conta mi cu un homber masha bon bisti a bati telefon alrededor den 8'or i cinco i a disparce unbez despues cu el a telefon. Ademas di esai e persona aqui sa bishila e restaurant diferente bez; nan a sigura mi cu o no tabata biba leu di ai i cu su nomber tabata Thomas".

„Bravo, Paul. Mi ta bini unbez, anto lo nos por arrest'e".

Tom Richardson a cologa e bocina i a bira su mes hariendo pa e bandido.

„Bo ta mira cu mi no tin asina tanto necesidad di bo ayudo? Mi asistentnan tampoco no ta hende cu sa queda sinta man den scochi. I ta practicamente ya bo complice ta arresta caba".

E malbado tabata casi totalmente turdi.

„Ta herdad esai?" el a puntra.

„Sin duda. Bo por bien larga cose bo flus di rouw foi e recompensa cu el a priminti bo, pasobra bo amigo Thomas muy pronto lo experimenta com suave ta e cusinchi di e stul electrica.

„Thomas! Si, ta berdad. E jama Thomas!"

E preso a comprende mucho bon cu awor tur speranza tabata perdi. Primeramente el a hanja manera un ataque di hende razo, pero ora cu el a comprende cu tur su esfuerzo tabata enbano, el a stop cu su soquetadanan, el a queda calmo i porfin masha tranquilo.

„Bo quier reconoce awor?"

„Quico mas lo mi tin di bisa bo ainda? Ata bo mes sa tur cos caba?"

„Quizas mi sa berdad mas tanto cu bo mes. Asina ai mi sa por ehemplo, cu Thomas tin tres direccion aqui na New York".

„Imposible! Mi conoce solamente e adres di den caja 65 No. 77".

Richardson a basha un grito di harimento.

Richardson a basha grito di harimento diciendo:

„Caramba. Mi ta quere cu bo ta larga hende cohe bo den trampa mucho lihe, pasobra m'a bisa asunto dje direccionnan di Thomas precisamente pasobra mi n' tabata sabi absolutamente di su direccion. Pero den bo estupidez ta bo mes a bisa mi e adres berdadera awor".

„N' ta importa mi mas na bisa bo su adres unabez cu ya tur cos ta perdi caba',, e preso a bisa.

„Na esai bo tin razon".

Despues cu Richardson a caba di vigila e cu e bocinan dje prisonero ta bon na orden, el a sali afor. Ya tabata di dia cla caba.

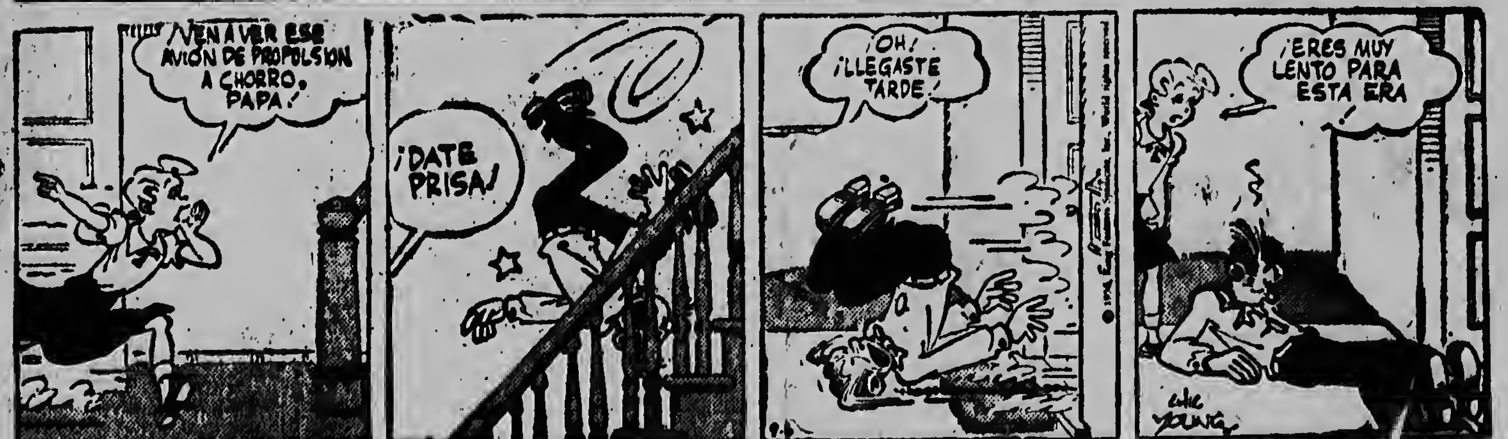
E detective a bai na e warda di poliz di mas acerca i a duna orden pa e poliznan bai mas pronto posible den su magazina den caja 16 i cohe e individuo bai arresta cu el a larga aya pa hib'e prison.

Un patruli fuerte di poliz a bai na e liga di calamidad, camina e drama a tuma luga pa bai cohe e cadaver di Jimmy Geel.

Tabata reina masha sensacion den e barrio aqui ora cu nan a hanja tende ta quende a hanja e bala di ajera nochi.

(E ta sigui)

PEPITA — — — — Por CHIC YOUNG

Cuqui tabata hungando pafor, ora e la ripara un jetplane ta acercando y como e kier a avisa su tata pa e bin mirele e ta ranca careda paden, gritando duro: „Bin mira un jet-plane, papa." Lorenzo a tende Cuqui y cuminza baha trapie tambe na un careda pa e mira e avion. Pero kiko ta pasa? Pober Lorenzo ta trompeca riba trapie y ta cuminza lora bin abau, golpeando su cabez, su pia, henter su curpa. Ainda Cuqui ta sigui grita: „Haci liger." Lorenzo ta blo mira strella te ora e la llega abau y ta sigui lora te cai pafor di e stoepie di cas. Awor cu Cuqui a mira Lorenzo llega al fin, e ta bisa: Oh, bo a llega laat." Lorenzo a cai asina duro riba e stoepi cu e la keda tur sonza, sin por a lanta mas fei suela. Y Cuqui ta acerkele bisando: „Bo ta masha slow pa e epoca aki." Tur e esfuerzo pa e llega na ora ainda, tabata envano y apesar cu e la golpea tur su curpa cu e caidanan, su jioe Cuqui ta hanjele slow. Ta con ta asina cu e muchanan di e tempo aki?